

Súd: Najvyšší súd
Spisová značka: 2CdoPr/1/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8716206410
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 11. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Adamcová
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2025:8716206410.1

Uznesenie

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu F. Y., nar. B., bytom K., zastúpeného spoločnosťou GRABAN, TORMA & PARTNERS s. r. o., so sídlom Košice, Kováčska 53, IČO: 36 730 564, proti žalovanému Hokejový klub Poprad, a. s., so sídlom Poprad, Športová 1397/1, IČO: 51 407 361, zastúpenému Beňo & partners advokátska kancelária, s. r. o., so sídlom Poprad, Nám. sv. Egídia 40/93, IČO: 44 250 029, o zaplatenie 6.674,40 eur s prísl., vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 11Cpr/1/2016, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 13. júna 2024 sp. zn. 9CoPr/2/2023, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 13. júna 2024 sp. zn. 9CoPr/2/2023 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Poprad (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 15. novembra 2022 č. k. 11Cpr/1/2016-295 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 6.674,40 eur netto s vymedzenými úrokmi z omeškania a priznal žalobcovi voči žalovanému náhradu trov konania v plnom rozsahu.

1.1. Súd prvej inštancie právne vec posúdil v súlade s ustanoveniami podľa § 1 ods. 1, § 42 ods. 1 a 2, § 43 ods. 1 a 2, § 118 ods. 1, § 129 ods. 1 a 3 zákona č. 301/2011 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej aj „ZP“), § 133 ods. 1, § 134, § 135 ods. 1 a 2, § 480 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej aj „ObZ“), § 517 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“) a § 3 ods. 1 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „nariadenie č. 87/1995 Z. z.“) a nárok na náhradu trov konania podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

1.2. Z vykonaných dôkazov skutkovo ustálil, že medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného - spoločnosťou HK Poprad, s. r. o., Štefánikova 6, 058 01 Poprad, IČO: 35 506 176 (ďalej aj „právny predchodca žalovaného“) platne existoval pracovnoprávny vzťah. Podľa zmluvy žalobca v pracovnoprávnom vzťahu vykonával funkciu konateľa. Súčasne ustálil, že podľa pracovnej zmluvy z 30. 06. 2005 bol žalobca zaradený na pozíciu „konateľ“ a od 01. 03. 2009 na pozíciu „riaditeľ a konateľ spoločnosti“. Na základe skutkových zistení súd prvej inštancie konštatoval, že nie je vylúčené, aby spoločnosť ako zamestnávateľ uzavrela so svojím konateľom pracovnú zmluvu, predmetom ktorej bude odlišná činnosť od pôsobnosti konateľa ako štatutárneho orgánu, a že skutočnosť, že fyzická osoba bola vymenovaná za konateľa spoločnosti sama osebe nebráni tomu, aby s touto spoločnosťou uzavrela podľa pracovnoprávnych predpisov zmluvu na funkciu riaditeľa. Takáto zmluva však nesmie viesť k vzniku pracovného pomeru, ktorého náplňou by bol výkon funkcie štatutárneho orgánu spoločnosti. Na základe preskúmania skutočného obsahu vykonaných prác žalobcom uzavrel, že žalobca ako riaditeľ vykonával pre právneho nástupcu žalovaného prácu osobne, podľa pokynov správnej rady, v mene právneho predchodcu žalovaného a v pracovnom čase určenom zamestnávateľom v pracovnej

zmluve 40 hodín týždenne a vzhľadom na množstvo úloh vykonávaných žalobcom aj nad rámec tohto pracovného času. Za týchto okolností vyhodnotil tvrdenie, že žalobca vykonával činnosti pre klub iba ako konateľ bez platnej existencie pracovnoprávneho vzťahu za rozporné so zásadou spravodlivosti, keď samotná skutočnosť, že žalobca vykonával v klube funkciu konateľa a súčasne v rámci pracovného vzťahu aj funkciu riaditeľa mala podľa názoru súdu prvej inštancie vplyv aj na množstvo finančných prostriedkov vynaložených právnym predchodcom žalovaného na odmenu za túto vykonanú prácu. Okrem toho uzavrel, že pasívna vecná legitímácia žalovaného vyplýva titulom zmluvy o predaji podniku zo 14. 08. 2018 uzavretej medzi žalovaným a jeho právnym predchodcom z § 480 Obchodného zákonníka.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalovaného rozsudkom z 13. júna 2024 sp. zn. 9CoPr/2/2023 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalobcovi proti žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

2.1. Odvolací súd posúdil relevantnosť odvolateľom vznesených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné. Vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania a na základe ustáleného skutkového stavu s prihliadnutím na právoplatné rozhodnutie týkajúce sa prejudiciálnej otázky neplatnosti výpovede z 19. 01. 2016 danej žalobcovi právnym predchodcom žalovaného (spoločnosťou HK Poprad, s. r. o.) z pracovného pomeru, výrok ktorého je vzhľadom na totožnosť subjektov konania aj pre toto konanie záväzný, odvolací súd právne uzavrel, že medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného pracovnou zmluvou z 30. 06. 2005 platne nevznikol pracovný pomer ani iný pracovnoprávny vzťah, nakoľko označená pracovná zmluva nespĺňa náležitosti v zmysle § 43 ZP, konkrétne z dôvodu vymedzenia druhu práce (t. j. zastupovanie a riadenie spoločnosti a vykonávanie všetkých činností smerujúcich k rozvoju a rastu popradského hokeja), pretože pracovnú zmluvu s dohodnutým druhom práce zahŕňajúceho (v prevažnej miere) činnosti spadajúce pod rozsah činnosti štatutárneho orgánu nie je možné platne uzavrieť. Uviedol, že napriek záveru o neplatnosti pracovnej zmluvy z 30. 06. 2005, z vykonaného dokazovania vyplýva, že žalobca pre právneho predchodcu žalovaného vykonával rôzne činnosti a práce, a to aj také, ktoré nemožno považovať len za výkon konateľského oprávnenia. V okolnostiach danej veci odvolací súd dospel k záveru o splnení podmienok pre priznanie nárokov založených výkonom faktickej závislej práce žalobcu pre právneho predchodcu žalovaného. Odvolací súd zastával názor, že žalobca síce bol jedinou osobou, s ktorou bola zo strany právneho predchodcu žalovaného uzavretá pracovná zmluva (ktorá sa napokon ukázala ako neplatná), súčasne však žalovaný v konaní neunesol dôkazné bremeno v tom smere, že za neplatnosť pracovnej zmluvy ako právneho úkonu si môže žalobca len sám. Žalobcovi ako zamestnancovi tak aplikujúc § 17 ods. 3 ZP nemôže byť neplatnosť tohto právneho úkonu na ujmu. Za výkon faktickej závislej práce vykonanej pre právneho predchodcu žalovaného má preto žalobca ako fyzická osoba právo na mzdu, resp. náhradu mzdy pri prekážkach v práci ako aj na náhradu škody, ktorá mu vznikla pri plnení pracovných úloh. Aj keď faktický pracovný pomer zaniká ukončením výkonu práce pre zamestnávateľa a fyzickej osobe, ktorá ako zamestnanec uzatvorila neplatnú pracovnú zmluvu neprislúchajú nároky z neplatného skončenia pracovného pomeru, vychádzajúc z § 17 ods. 3 druhá veta ZP, takáto fyzická osoba má nárok na náhradu škody, ktorá jej vznikla tým, že nebola dodržaná výpovedná doba. Uplatnené a (sporovými stranami vo výške nenamietané) nároky v celkovej sume 6.674,40 eur tak podľa revidovaného právneho posúdenia odvolacieho súdu predstavovali súčet náhrady za bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného (§ 222 ods. 3 tretia veta ZP) za prácu vykonávanú žalobcom od 01. 02. 2016 do 24. 02. 2016 (t. j. za 18 pracovných dní v mesiaci február 2016, čo pomerne predstavuje sumu 1.696,44 eur) a náhrady škody žalobcu z dôvodu nároku na náhradu mzdy za prekážky v práci (§ 192 ods. 1 ZP), ktorá by mu v prípade plynutia výpovednej doby patrila za obdobie od 25. 02. 2016 do 30. 04. 2016 (t. j. za 3 pracovné dni v mesiaci február 2016 a za mesiace marec a apríl 2016, čo pomerne predstavuje sumu 4.977,96 eur). Odvolací súd konštatoval, že ako v prípade nevyplatenia mzdy, resp. náhrady mzdy zamestnancovi vzniká nárok na zaplatenie úroku z omeškania z jednotlivých ich mesačných nárokov od nasledujúceho dňa po dni ich splatnosti, tak aj v prípade bezdôvodného obohatenia, resp. náhrady škody titulom nárokov z faktického pracovného pomeru vzniká žalobcovi nárok na úrok z omeškania za rovnakých podmienok.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný (ďalej len „dovolateľ“), prípustnosť ktorého vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok, prípadne spolu s rozhodnutím súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie.

3.1. Po zrekapitulovaní skutkového stavu, ako aj priebehu celého konania, dovolateľ vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP uviedol, že odvolací súd rozhodol na základe úplne odlišnej hmotnoprávnej kvalifikácie skutkového stavu než uviedol samotný

žalobca v žalobe v celom priebehu konania a ako aj súd prvej inštancie v odvolaní napadnutom rozsudku. Uznané, že odvolací súd v snahe nevydať tzv. prekvapivé rozhodnutie (v zmysle judikatúry ESĽP a ÚS SR) vyzval strany sporu na vyjadrenie k možnosti odlišného posúdenia výzvou zo 06. 05. 2024. Uvedená výzva bola však natoľko všeobecná, že žalovaný nedokázal určiť „kam odvolací súd touto výzvou smeruje“ a nedokázal predvídať, že odvolací súd mieni kvalifikovať žalobný nárok ako dva samostatné nároky - nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia za obdobie do 24. 02. 2016 a nárok na náhradu škody za obdobie od 25. 02. 2016 do 30. 04. 2016. Počas celého konania žalovaný čelil procesnému útoku založenom na platnosti zmluvy a z nej vyplývajúceho záväzku. K neplatnosti zmluvy a z nej vyplývajúceho záväzku na vydanie bezdôvodného obohatenia a dokonca aj k záväzku na náhradu škody sa žalovaný nevyjadroval. Odvolaciemu súdu nič nebránilo nariadiť vo veci pojednávanie a podať účastníkom svoje odlišné predbežné právne posúdenie, prípadne písomne výslovne stranám sporu uviesť, že na rozdiel od súdu prvej inštancie, odvolací súd považuje pracovnú zmluvu za neplatnú a do úvahy pripadá posúdenie vzniku škody na strane zamestnanca. Osobitne za situácie, kedy sa spor vedie od roku 2016, t. j. celých 8 rokov. Vydanie rozhodnutia založeného na odlišnom právnom posúdení a najmä na skutkovom stave, ktorý sa v konaní nedokazoval, je vydaním tzv. prekvapivého rozhodnutia, ktoré je porušením práva na spravodlivý proces. Doplnil, že názor odvolacieho súdu, že žalobca, ktorý konal aj za zamestnávateľa aj za zamestnanca si neplatnosť právneho úkonu nespôsobil sám, je preto celkom zjavne nelogický a tým v rozpore s právom strany sporu na zrozumiteľné a riadne odôvodnené rozhodnutie. V celom konaní sa nijako nedokazovala faktická činnosť žalobcu v období od 01. 01. 2016 do 30. 04. 2016. Samotný žalobca uviedol, že hoci v tomto období chodil do zamestnania, žalovaný mu žiadnu prácu neprideľoval. Za akú faktickú činnosť mu má teda prináležať odmena nie je z rozhodnutia možné zistiť. Ani jedna strana nevykonávala dokazovanie ohľadom faktickej činnosti žalobcu v rozhodnom období, preto nemohol odvolací súd bez ďalšieho konštatovať, že k výkonu tejto činnosti došlo a priznať za ňu odmenu.

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že voči dovolateľovi nebolo porušené právo na spravodlivý súdny proces. Rozhodnutie nie je prekvapivým rozhodnutím, dovolateľ mal možnosť konať (a aj konal) v zmysle článku 8 CSP a tiež, že súd konal v súlade s procesnými ustanoveniami, pričom prihliadal na princíp hospodárnosti, ako to vyžaduje článok 17 CSP. Tvrdenie dovolateľa, že rozhodnutie neobsahuje dostatočné a logické odôvodnenie, je nielen nepravdivé, ale aj zavádzajúce. Napokon doplnil, že dovolateľ nenaplnil náležitosti dovolania podľa § 432 ods. 2 CSP vo vzťahu k nesprávnemu právnomu posúdeniu. V prípade, ak dovolací súd dovolanie neodmietne postupom podľa § 447 CSP navrhol, aby dovolanie zamietol a priznal mu nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo napádané rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP), a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, s nariadením termínu verejného vyhlásenia rozhodnutia (§ 438 ods. 1 v spojení s § 219 ods. 1 a 3 CSP) dospel k záveru, že dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu je nielen prípustné, ale aj dôvodné.

6. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (pozri sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

7. Naznačenej mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Z obsahu dovolania žalovaného je zrejmé, že namieta výlučne nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorým došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.

9. V zmysle § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05).

9.2. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie alebo spor) znemožňujúca účastníkovi (strane sporu) realizáciu jeho procesných oprávnení a mieriaca možnosti jeho aktívnej účasti na konaní. Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (pozri sp. zn. 3Cdo/110/2017, 4Cdo/128/2017, 8Cdo/56/2017).

9.3. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (pozri sp. zn. 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017).

10. Podstatou dovolacej argumentácie uplatnenej v zmysle § 420 písm. f) CSP bola skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu má znaky prekvapivosti a nepredvídateľnosti.

10.1. V právnej vete rozhodnutia R 32/2025 (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 3. februára 2025 sp. zn. 7Cdo/123/2023) je uvedené „ak odvolací súd považuje za skutočnosť známu mu z úradnej činnosti (t. j. z inej činnosti než z dokazovania v danej právnej veci) rozsudok vydaný súdom v inom súdnom konaní, je jeho procesnou povinnosťou, ak z neho chce pri svojom rozhodovaní vychádzať, strany sporu o tom informovať a poskytnúť im možnosť vyjadriť sa; inak sa dopustí porušenia práva na spravodlivý proces a konania v rozpore s ústavnou požiadavkou, aby rozhodnutie bolo pre strany predvídateľné.“ V odôvodnení predmetného rozhodnutia je ďalej uvedené „odvolací súd považoval za skutočnosť známu mu z úradnej činnosti (t. j. z inej činnosti než z dokazovania v danej právnej veci) rozsudok vydaný súdom v inom súdnom konaní, bolo jeho procesnou povinnosťou, ak z neho chcel pri svojom rozhodovaní vychádzať, strany sporu o tom informovať, poskytnúť im možnosť vyjadriť sa, inak sa dopustil porušenia práva procesnej strany vyjadriť sa k takejto skutočnosti, uplatniť odlišné tvrdenia a navrhnúť dokazovanie k preukázaniu svojich odlišných tvrdení, ktorý postup bol v rozpore s ústavným zákazom prekvapivých rozhodnutí, resp. s ústavnou požiadavkou, aby rozhodnutie bolo pre strany predvídateľné.“

11. Podľa názoru odvolacieho súdu ide v súdnej veci o obdobnú situáciu, kedy odvolací súd vychádzal zo záverov vplývajúcich z rozhodnutí súdov v inom konaní o neplatnosti pracovnej zmluvy medzi stranami konania. Ako vyplýva z vyššie uvedeného judikátu, pokiaľ odvolací súd neinformoval strany o tom, že má v pláne vychádzať pri svojom rozhodovaní z rozsudku odvolacieho súdu sp. zn. 12CoPr/7/2022 (aj rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 8CdoPr/3/2023) dopustil sa porušenia práva na spravodlivý proces procesných strán vyjadriť sa k tejto skutočnosti. Bez významu je výzva sporovým stranám k možnému použitiu § 17 ods. 1 až 3 Zákonníka práce zo 06. 5. 2024 (č. l. 418). Podstatnou je väzba s predmetným rozhodnutím odvolacieho súdu a najvyššieho súdu z iného konania, zistenia

z ktorého sú súčasťou skutkového stavu, z ktorého vychádzal odvolací súd. Naviac v predmetnej výzve chýbajú ustanovenia o bezdôvodnom obohatení, ktoré odvolací súd konštatoval a aj ich aplikoval vo svojom rozsudku. Nepodstatná je aj skutočnosť, že v danom prípade ide o rovnaké strany sporu, keďže pokiaľ chcel odvolací súd z predmetných rozhodnutí z iného konania v súdnej veci vychádzať, mal o tom strany zákonom predpokladaným spôsobom informovať. Súčasťou zákonným spôsobom zisteného skutkového stavu neboli zistenia z predmetného rozsudku v inej veci, a teda odvolací súd z neho bez ďalšieho nemohol vychádzať aj keď išlo o rovnaké strany sporu ako v spore vedenom na odvolacom súde pod sp. zn. 12CoPr/7/2022 (a na najvyššom súde pod sp. zn. 8CdoPr/3/2023).

11.1. Dovolací súd s poukazom na právne názory vyjadrené najvyšším súdom v rozhodnutí R 32/2025, s ktorým sa stotožňuje, v súdnej veci konštatuje, že odvolací súd sa dopustil porušenia práva procesnej strany vyjadriť sa k takejto skutočnosti, uplatniť odlišné tvrdenia a navrhnúť dokazovanie k preukázaniu svojich odlišných tvrdení, ktorý postup bol v rozpore s ústavným zákazom prekvapivých rozhodnutí, resp. s ústavnou požiadavkou, aby rozhodnutie bolo pre strany predvídateľné.

12. S ohľadom na vyššie uvedené dovolací súd dodáva, že uplatnený dovolací dôvod v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP bol dôvodný, lebo došlo k porušeniu procesných práv strany v takej miere, že možno konštatovať porušenie práva na spravodlivý proces, zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru, v ktorom je implikované právo na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy. Už len pre uvedené samotné porušenie procesných práv žalovaného bolo potrebné napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

13. Pokiaľ ide o ďalšie námietky žalovaného, dovoľuje si dovolací súd vyjadriť značnú pochybnosť o skutkových záveroch, že žalobca v predmetnom období má nárok na vyplatenie bezdôvodného obohatenia, nakoľko vykonával v predmetnom období závislú prácu. Vzhľadom k tomu, že súd prvej inštancie doposiaľ vychádzal z toho, že pracovný pomer vznikol, jeho dokazovanie sledovalo tento smer a z tejto okolnosti vychádzalo, odlišný právny názor o kľúčovej okolnosti sporu - neplatnosti pracovnej zmluvy má odlišné následky aj požiadavky na výsledok dokazovania. Pritom odvolací súd sám žiadne dokazovanie nevykonával, aj keď situácia v konaní bola po rozhodnutí súdov v konaní o neplatnosti skončenia pracovného pomeru zásadne odlišná. Pokiaľ ide o tú časť priznanej sumy, ktorú odvolací súd kvalifikoval ako bezdôvodné obohatenie, je potrebné bez pochybností preukázať, že v predmetnom období vykonával žalobca závislú prácu podľa všetkých jej znakov vyplývajúcich zo Zákonníka práce (vrátane napr. požiadavky vzťah nadriadenosti zamestnávateľa a podriadenosti zamestnanca). Pokiaľ bola žalobcovi priznaná náhrada škody (aj keď to doposiaľ v konaní ani len netvrdil!), je potrebné, aby boli preukázané všetky predpoklady zodpovednosti za škodu v pracovnoprávných vzťahoch vrátane príčinnej súvislosti. Pri preukázaní týchto predpokladov rovnako ako aj skutočnosti, či žalobca vykonával závislú prácu má v tomto ohľade dôkazné bremeno žalobca. Pokiaľ ide o okolnosť vyplývajúcu z § 17 ods. 3 Zákonníka práce, že neplatnosť právneho úkonu nemôže byť zamestnancovi na ujmu, ak ju nespôsobil sám, dovolací považuje za podstatné preveriť o. i. okolnosti uzavretia „pracovnej zmluvy“, s ohľadom na výsledky vykonaného dokazovania. Najvyšší súd poukazuje aj na skutočnosť, že v danom prípade ide o neplatnú pracovnú zmluvu konateľa obchodnej spoločnosti, nie osobu, s ktorou by mohla byť pre jej slabšiu zdatnosť v právnych vedomostiach, príp. sociálnu zraniteľnosť zo strany zamestnávateľa zavinene uzavretá neplatná pracovná zmluva. Nie nepodstatnými sa tu javia okolnosti uzavretia pracovnej zmluvy, súvisiaca výpoveď žalobcu k tejto okolnosti a jeho samotné postavenie, keďže ako konateľ obchodnej spoločnosti by si mal byť vedomý istých právnych rizík a rozdielov medzi pracovnoprávnym a obchodnoprávnym vzťahom k obchodnej spoločnosti, ktorá je zamestnávateľom.

14. Vzhľadom na charakter uvedenej procesnej vady v postupe odvolacieho súdu, ktorá je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne, bolo podľa odvolacieho súdu už nadbytočné, zároveň nevhodné a zrejme aj predčasné zaoberať sa i ďalšími dovolacími námietkami žalovaného.

15. Vychádzajúc z uvedeného preto najvyšší súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

16. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

17. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.